

Køge Private Realskole og Gymnasium.

Poul Bitsch Olsen

Lektor i organisationsteori, PhD,
Erhvervsøkonomi, CBIT, Roskilde
Universitet, Hus 44.3

pbo@ruc.dk

Problemløst projektarbejde

Præsentation

- Sociolog fra Københavns Universitet i 1977.
- Undervejs studentermedarbejder på Institut for Organisation, HHK/CBS
- Som ny kandidat: Fagbevægelsen, forskningsadministration,
- PhD-forsker 1985-89 ved HHK/CBS
- Kontraktforsker og underviser
- RUC fra 1993 – på 'basis' fra 1995 og fem år frem.
 - metodik-bog 1997 – problemorientering
 - VT-bog, 2003/2004 – tværfaglighed og problemorientering
 - forskningsteknikker – 2007 – pluralisme – viser perspektiver
 - ledelses-bog 2009 – pluralisme – viser perspektiver

Forskning og bidrag til miljøet, pt

- Forskningsgenstand p.t.: De studerendes vej igennem uddannelsen og hvorledes de lærer sig den faglige praksis, samt dens relevans.

<http://www.ruc.dk/uddannelse/fag/virksomhedsledelse/karriere-og-kompetencer/kompetencer-fra-ruc-videoer/>

- Problemorienterede virksomhedsstudier – skal profilere relevansen af problemorientering, ved analyse af én virksomhed og 15 forskellige forskningsprojekter

Henvendelsen fra skolen

Hensigten er at udvikle projektforsløbet på 9. kl. og vi forestiller os at entreprenørskab, kreativitetstænkning, tværfaglighed og problemorienteret projektarbejde er vejen frem.

Et foredrag omkring problemorienteret projektarbejde og tværfaglighed eventuelt i et entreprenørskabsperspektiv.

Problemorientering

- Handler om at identificere mangel på viden
- Der er relevant et sted
- Som kan forsvares og begrundes og ændrer forståelsen

Akademisk arbejde

Viden er evnen til at skelne i en situation, ved at anvende en beskrivelse af situationen, eller ved hjælp af en teori, eller begge dele.

En *teori* om x er en generel abstrakt begrundelse for x .

Akademisk betyder at man er opmærksom på noget, som i det praktiske liv ville blive overset, fordi man ikke beslutter sig for at fastholde opmærksomheden på det.

Problemløserorientering

- Viden der mangler
- I en konkret sammenhæng - situationen
- Med et teoretisk grundlag. Så man er afklaret om viden der findes om i feltet i forvejen, og man kan benytte de mest relevante begreber
- Viden søges indkredset og belyst
- Den nye viden anvendes til at reformulere situationen (bedre viden om situationen) og måske til at forbedre teorier og begreber om situationen i det videnskabelige miljø.

Strategier for problematisering

Sandberg og Alvesson,

Organization Online First, 15 juli 2010

Gap – spotting

Problematisering

Gilles Deleuze

- Hvis vi kan spørge store og måske ubesvarlige spørgsmål, så bør vi gøre det!

Ordene

Engang imellem anvender nogen termen **problemformulering** om fremstillingen af 1-4

1. Emne: det der sætter spørgen i gang – det brændende spørgsmål – usikker identifikation
2. Problemfelt – arbejdet med at fokusere og blive præcis
 - At beskrive den praktiske situation hvori viden mangler, beskrevet med begreber.
 - Formuleret som beskrivelse af den praktiske (komplekse) situation, og som en review over/i relevant teori der har forsøgt at indkredse og diskutere den manglende viden.
3. Problemstilling sammenfatter den viden der mangler.
 - Begreber og teoretiske univers gøres klart. Praktiske problemstillinger bag besvarelse klargøres
4. Problemformuleringen er den operationaliserede formulering – det der kan lade sig gøre at belyse
 - PF er først endelig når analysen er gennemført – de praktiske begrænsninger indset. Det er spørgsmålet det lykkedes at svare på. Der er som regel langt fra det og til svar på problemstillingen.
5. Konklusionen – er svaret på problemformuleringen, og benytter de samme begreber og konstruktioner.
6. Perspektivering: betydning af den nu tilgængelige viden om problemstillingen. Implikationer af at situationen nu kan beskrives bedre – praktiske (alle) og teoretiske (PhD).

I 9. klasse

Tema: *Livsstil*

1. Emne: det brændende spørgsmål – noget de har lyst til at forholde sig til
2. Problemfelt – arbejdet med at fokusere og blive præcis

At beskrive den praktiske situation hvori relevant viden mangler, beskrevet *med begreber fra pensum*.
Formuleret som beskrivelse af den praktiske (komplekse) situation, og som en begrundelse for relevant teori der har forsøgt at diskutere den manglende viden.
3. Problemstilling sammenfatter den viden der mangler.

Begreber og teoretiske univers gøres klart. Præcisering begrundes.
4. Problemformuleringen er den operationaliserede formulering – det der kan lade sig gøre at belyse

PF er først endelig når analysen er gennemført – de praktiske begrænsninger indset. Der kan være forskel på vidensbehovet og det der kan belyses i dette projekt. er som regel langt fra det og til svar på problemstillingen.
5. Konklusionen benytter de samme begreber og modeller som pf.
6. Perspektivering: At forklare betydning af den nu tilgængelige viden. Implikationer af at situationen nu kan beskrives bedre. Viser, at den nye viden spiller en rolle for muligheden for at forstå.

Elementerne i et problem

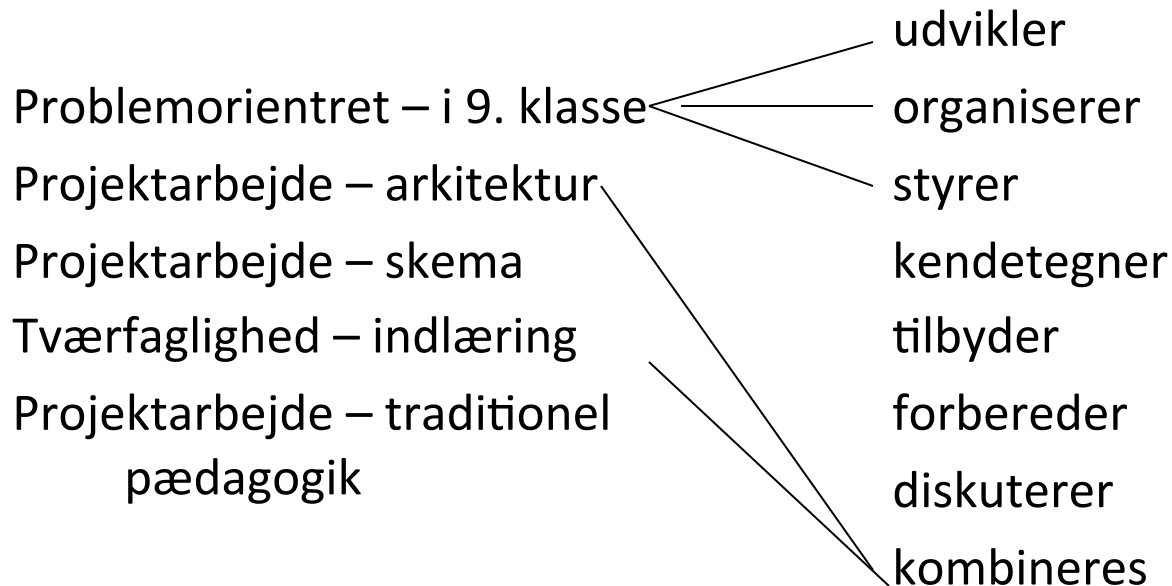
- To fænomener og en relation.

To led og en relation (PP-kap 9)

TO LED

EN RELATION

Ændring igennem projektet (PP kap 9)

Hvordan sikres ligestilling i arbejdslivet? 19 sept

Fremmer positiv særbehandling ligestilling på arbejdsmarkedet? 21 okt:

Er det muligt at planlægge sig til ligestilling i arbejdslivet på RUC? 10 dec:

I hvilken udstrækning er det muligt at planlægge sig til ligestilling i arbejdslivet på RUC? (4. jan)

Bekendtgørelsen om projekt i 9. klasse

- Fagenes mål
- Projektfaglighed evalueres
- Bedømmelsesnormer informeres på forhånd
- Tema: livsstil
- Eleverne vælger delemner
- Obligatorisk flerfaglighed
- Henover semestret, med tyngde i ugen før projektprøven.

Livsstil og faglighed

- Samfund
- Sprog
- Kultur
- Litteratur
- Idealer
- Historie
- Idræt
- Strategisk kommunikation
- Virksomhedsudvikling
- Ledelse
- Matematik
- Natur
- Sundhed
- Dialog
- Indtjening
- Holdsport
- Urbanisering/Danmarks have
- Nye dagsordner
- Miljø
- Engagement
- Økologi
- Skriftlighed
- Informationsforbrug

Fortslag til spørgsmål til diskussion morgen. (PP kap 2)

- Foreslå emner der i relation til livsstil, og som opstår ved at aktivere begreber fra de to fags pensum i det pågældende semester.
- Diskuter deres potentiale som problemstilling – identifikation af relevant viden man ikke har.

Punkter til vurdering af problemstillingen (PP kap 2)

- Udfordring
 - Er der noget vi ikke ved?
- Handlingsanvisende?
 - Er det let at se hvad/hvordan der skal undersøges?
- Kan det undersøges?
- Interesse - vil du/gruppen arbejde med problemet?
- Klar og entydig – kan den let forklares for andre?
- Kun **en** problemformulering!
- Uddannelsesmæssigt relevant
- Tidmæssigt gennemførlig
- Etisk forsvarlig

Hvad sker der i projektet? (PP kap 9 og 10)

Erkendelsesopgave /viden der skal indkredses	Konkret spørgsmål	Forsknings-teknik	Svar
Hvilken teori kan sige noget om det grænseløse arbejde	Hvad tilbyder de almindelige arbejdsmiljøteorier	Gentænkning og litt. studier	Traditionel teori kan ikke indkredse det uformulerede, der mangler kontekstuel forståelse og evne til at nyformulere det konkrete

Gruppeprocesser om viden – kollektiv styring

- Valg skal være aftalte og klart for alle
- Og kunne tages op til revision når det begrundes
- De udgør et univers for sig
- Så projektet er klart adskilt fra andre situationer
- Præget af de deltagendes lyst og evne til improvisation

Situationer i uddannelsen hvor man skal sætte sig i 'den andens' sted (vejledernes/ gruppekollegernes)

1. - tror *traditionen* på RUC giver svar på opkommende problemer – og derfor bliver de fortrolige med implikationer af RUC's traditioner
2. - tror at gruppedannelse er et *produktivt skridt*, og lærer sig fortrolighed med processer i gruppedannelsen
3. - tror at *samarbejde* om viden er vigtigt, og lærer sig dermed fortrolighed med mikromomentan specialisering
4. - tror at man *kan lykkes* med at samarbejde om viden, og lærer sig fortrolighed med situationer der opstår når man samarbejder
5. - tror at specialisering i en periode kan *hjælpe med at udvikle et problemfelt*, og lærer sig dermed betydningen af et bestemt fagfelt og en generelt faglig kompetence
6. - tror at nødvendig *viden kan indhentes*, og bliver fortrolig med variationen i processer der gennemføres for at anvende og producere forskellig viden
7. - tror at man kan leve op til at *projektet skal have en ende*, og får fortrolighed med makrodimensionen tid
8. - tror at en fokuseret arbejdsproces er *lærerig selvom den ikke lykkes*, og får dermed fortrolighed med at den åbne indkredsning skal ses i øjnene
9. - at det *produktive kommer af at gruppens egne valg* er det der skaber projektet og det gode resultat, og får dermed en fortrolighed med at valget styrer på godt og ondt
10. - at der altid er *mulighed for store analytiske resultater*, og får fortrolighed med at det er forarbejdet til analysen der skaber resultatet
11. - at man *kan nå en relevant konklusion til tiden*, og får dermed en fortrolighed med at bedre relevant viden altid kan skabes med indkredsning og begrænsning.

Niveauer i sociale relationer (PP-kap 12)

- Intrasubjektivt - personligt
 - : erfaringer, følelser, forventninger og biografi
- Intersubjektivt – kollektivt
 - Flere i dialog, forhandling, afklaring om situation, fælles beslutning
- Fællessubjektivt – kollektivt
 - Det der er fastlagt og forventes, som bekræftes ved gentagelse
- Ekstrasubjektivt: Kulturelt – samfundsmæssigt
 - Det der er fælles for flere grupper og forskellige handlingssituationer

Tværfaglighed

Tværfaglighed på grund af problemorientering

- Sker altid på grund af fokus på en konkret kompleks situation der skal afkodes. Det relevante i kompleksiteten skal beskrives.
- Giver konfrontations/samarbejds muligheder imellem forskellige videnskabeligheder når den teoretiske konstruktion skal skabes
- Der er meget mere faglighed end relevant faglighed
- Man skal lære fortrolighed med opgavens afgrænsede karakter og midlertidighed

En nedsættelse af mindstelønnen vil reducere arbejdsløsheden!

Mener du at
samfundsvidenskaben i
dag kan give svar på,
om disse udsagn er
korrekte eller forkerte.
Du kan svare at....

1. Forskningen tyder på det er korrekt
2.forkert
3. Forskningen kan ikke give noget svar
4. Jeg ved ikke om forskningen kan give svar

”En nedsættelse af mindstelønnen vil
reducere arbejdsløsheden!”

Forskningen tyder mest på, at
udsagnet er korrekt

Nationaløkonomer	65 %
Erhvervsøkonomer	52 %
Jurister	40 %
Politologer	32 %
Andet	28 %
Tværfaglige	27 %
Sociologer	12 %

Total for svaret % 37 %

- Verifikation
 - Kohærens
 - Korrespondens
 - Gyldighed er forklaringskraft og relevans for praksis,
 - 'Udsagn der testes for rationalitet i virkning, rigtighed eller sandfærdighed'
- Overbevisningskraft
 - Horisontsammensmeltning
 - Perspektivisme
 - Magten bestemmer sandheden (kohærens)
 - Plausibilitet, eller retrospektivt virkning
 - Autencitet, processens kobling til praksisviden

Kvalitetsbegreber i en kulturbaseret og den problemorienterede forskning.

Kvalitetsterm Videnskabeligt tradition	Gyldighed	Pålidelighed	Robusthed Relationen til det miljø forskningen ses i sammenhæng med.
Empirisme	Graden af meningsfuldhed, og nytte af det anvendte ræsonnement	Hvor meget man kan stole på fremgangsmåderne og resultaterne	Projektet er videnskabeligt legitimt og anerkendt i akademiske kredse.
Problemorientering	Den røde tråd Transparens	Den tekniske gennemførelse har ikke skabt fejl men bidraget til kvalitet	Viden har lokal relevans og er socialt effektivt. Skaber skaber værdi i sammenhængen.

HVAD ER VEJLEDNING?

Vejledernes fælles svar

“Vejledningen bliver unik for hvert forløb, fordi 'det kommer an på', ikke mindst på gruppens beslutninger og gøren.

Vejlederne siger i fællesskab om deres vejledning:

Projektet er gruppens ansvar. Vejlederne kommer ind når der er noget at vejlede, en spænding at være katalysator i, problemstillinger at forholde sig til.

Vejlederen skal fastholde engagement i gruppen, ved selv at vise respekt for gruppens engagement

Ved vejledningen styrker vi gruppeprocessen og fremprovokerer en rød tråd

Der gives eksempler ved

- det handler ofte om at vise hvornår gruppen er upræcis
- der er nogle vigtige initiativer vejlederne ikke tager, fordi man ikke kan bryde ind i det gruppen vil, men kun hjælpe dem med at finde ud af hvad de vil
- vejlederne er mere optagede af at have kontakt end kontrakt med grupperne”

Supervisors must learn learners to learn!

We could express a moral philosophy on supervision based on Dewey's direct communication or The Philosophy of Care

- Modelling - the academic way
- Dialogue – the place to meet
- Practice – in actual academic work practice
- Confirmation – engrossment of their interest
in knowing

Noddings 2006 'The Philosophy of Education' Westview, Care and education:
226

Iværksættelse

- At kunne være problemorienteret i iværksættelses-situationer
- At iværksætteren skal definere arbejdsprocesser i forhold til dem der bør inddrages. Ikke kun som en personlig idé.

Video om projektarbejdets og problemorienteringens konsekvenser

Med undertekster:

(Projektarbejde – kort version< <https://www.youtube.com/watch?v=Z9LDHoGabtY>) midlertidigt ikke aktiverbar

Projektarbejde (1 af 5)< <https://www.youtube.com/watch?v=ViPHTFolzVF>

Projektarbejde(2 af 5) Kompetencer, færd...< <https://www.youtube.com/watch?v=cVKJ2YhiNmY>

Projektarbejde(3 af 5) Tværfaglighed og ...< <https://www.youtube.com/watch?v=0CX-HqbgP4Q>

Projektarbejde(4 af 5) Ledelseskompetencer< <https://www.youtube.com/watch?v=2uqt8VubCuU>

Projektarbejde(5 af 5) holdninger til RUC< <https://www.youtube.com/watch?v=A5E9PhVe8Rc>

(Problemorientering - kort version< https://www.youtube.com/watch?v=j-t_9Pnlaek) midlertidigt ikke aktiverbar

Problemorientering(1 af 5) Definitioner< <https://www.youtube.com/watch?v=I0volXhh81U>

Problemorientering(2 af 5) Engagement i ...< https://www.youtube.com/watch?v=Kx_-fSM1V2s

Problemorientering(3 af 5) Problemorienteri...< <https://www.youtube.com/watch?v=glUiKpzaBIU>

Problemorientering(4 af 5) Chefen og den ...< <https://www.youtube.com/watch?v=7-Rq4Gzcl0o>

Problemorientering(5 af 5) Perspektiver< <http://www.youtube.com/watch?v=oFdiQCAbP74>

Uden undertekster: se side <http://www.ruc.dk/uddannelse/fag/virksomhedsledelse/karriere-og-kompetencer/kompetencer-fra-ruc-videoer/>